

GOOD PRACTICES

1.

Hoe geef je effectieve feedback op schrijfoopdrachten?

Renske Bouwer en Monica Koster

Universiteit Utrecht

@ Renske Bouwer: I.R.Bouwer@uu.nl

@ Monica Koster: M.P.Koster@uu.nl

Aanleiding

Leerlingen schrijven geregeld, denk aan de (profiel)werkstukken en essays die ze moeten maken voor school. Maar ook buiten school schrijven leerlingen veel, steeds vaker zijn leerlingen actief op sociale media, houden blogs bij op internet en schrijven e-mails. Goed kunnen schrijven is daarbij essentieel. Maar krijgen ze daar wel voldoende onderwijs in?

Uit een recente rapportage van de Inspectie van het Onderwijs (Henkens, 2012) blijkt dat er te weinig aandacht aan schrijfonderwijs wordt besteed. Als er al wordt geschreven in de klas, dan blijken leerlingen nauwelijks instructie te krijgen in hoe ze dit het beste kunnen aanpakken. Ook ontbreekt er feedback op geschreven teksten. Dit is een gemiste kans, want uit een onderzoek naar 500 meta-analyses blijkt feedback juist één van de sterkste middelen in het onderwijs te zijn om leerprestaties te verhogen (Hattie & Timperley, 2007). Dit is ook het geval voor het schrijfonderwijs. Een recente meta-analyse naar effectieve schrijfinterventies in het basisonderwijs wijst inderdaad uit dat feedback leidt tot verhoogde schrijfprestaties (Koster, Tribushinina, de Jong, & van den Bergh, n.d.). Deze sterke effecten op leerprestaties zijn echter alleen aanwezig als de feedback effectief wordt gegeven, wat volgens Kluger en DeNisi (1996) maar in tweederde van de gevallen zo blijkt te zijn.

Het geven van goede feedback aan leerlingen vereist expertise van docenten in wat wel en wat niet werkt. In deze workshop wordt daarom bekeken hoe feedback invloed kan hebben op schrijfprestaties en wat essentiële criteria zijn voor het

geven van effectieve feedback. Door middel van concrete voorbeelden uit de onderwijspraktijk zullen we laten zien hoe feedback op een goede manier ingezet kan worden in het schrijfonderwijs.

Belang van feedback

Feedback is een krachtig middel om de interactie tussen docent en leerling tijdens het schrijven te stimuleren. Waar instructie in de aanpak van een schrijfpdracht vaak voor het schrijven plaatsvindt, wordt feedback pas gegeven als er al iets is geschreven - maar wel nog voordat er een definitieve versie ligt die beoordeeld wordt. Door tijdens het schrijfproces al feedback te geven krijgt de leerling de mogelijkheid om de kwaliteit van zijn of haar eigen werk te beoordelen en te verbeteren. Feedback dient zo een formatief doel: het ondersteunt het leerproces van leerlingen waardoor ze uiteindelijk beter gaan schrijven.

Effectieve feedback

In deze workshop zullen we criteria van effectieve feedback vaststellen op basis van goede en minder goede voorbeelden uit de praktijk van leerkrachten in het basisonderwijs. Ook gaan we in op wat er al bekend is vanuit wetenschappelijk onderzoek over effectieve feedback op schrijfproducten. Discussies zullen niet alleen gaan over de inhoud van de feedback, maar ook over de context waarbinnen de feedback gegeven wordt: op wie geef je feedback en wat wil je met de feedback bereiken. Immers, niet alle manieren van feedback zijn altijd voor iedereen even effectief.

Vragen die tijdens de workshop aan bod zullen komen

1. Welke verschillende vormen van feedback zijn er en wat zijn de effecten hiervan op leerprestaties?
2. Hoe geef je als docent effectieve feedback op een schrijfproduct? Waarom is het bijvoorbeeld beter om feedback te richten op de inhoud, structuur en stijl van een tekst dan op fouten in spelling en grammatica?
3. In hoeverre nodigt de feedback uit om de tekst ook daadwerkelijk te verbeteren? Is het bijvoorbeeld goed om als docent directief te zijn naar de leerling toe of is het juist beter om met de leerling in interactie te gaan over de tekst? En hoe stem je de feedback af op het niveau van de leerling?

GOOD PRACTICES 1

Geraadpleegde literatuur

- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The Power of Feedback. *Review of Educational Research*, 77 (1), 81-112. doi:10.3102/003465430298487
- Henkens, L. (2012). *Focus op schrijven*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.
- Kluger, A. N., & DeNisi, A. (1996). The effects of feedback interventions on performance: A historical review, a meta-analysis, and a preliminary feedback intervention theory. *Psychological Bulletin*, 119 (2), 254-284.
- Koster, M., Tribushinina, E., de Jong, P., & Bergh, H. van den (n.d.). Teaching children to write: A meta-analysis of writing intervention research, 1-30.